

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

Horizontális törekvéseink

HORIZONTÁLIS TÖREKVÉSEK A VEB2023 PROGRAMJÁBAN

Milyen lehet egy kiállítás egy látássérült vagy egy vak embertársunknak? Hogyan bulizhatnak hallássérültek egy koncerten? Miként érezheti komfortosan, jól magát egy értelmileg sérült vendég egy kulturális eseményen? Hogyan lehet egy szabadtéri közösségi esemény természet-és környezetkímélő? Többek között ezekre is figyeltünk horizontális elveink kidolgozása és megvalósítása során.

Speciális igényekre reagáló, kulturálisan érzékeny és ökológiailag fenntartható: ezek voltak EKF-programunk főbb alapvetései. E célok elérésében foglalmaztuk meg horizontálisként emlegetett céljainkat, melyek megvalósításához több dimenziót is figyelembe vettünk.

A látogatóbarát, esélyegyenlőségi dimenzió kapcsán arra törekedtünk, hogy eseményeinken a fogyatékossgal élő személyek és családtagjaik, idősek és a kisgyerekes családok és a magyar nyelvet nem beszélő külföldi vendégek is megtalálják a kikapcsolódási lehetőségeket. A gyermekbarát, családi, ifjúsági dimenzió lényege az, hogy a „gyermekbarát” hozzáállás ne merüljön ki a gyermekprogramokban, hanem lehetőség szerint minden eseményen legyenek családbarát szolgáltatások, mint például baba-mama sarok és játszóház.

A környezetileg fenntartható szemléletet együtt jár az ökológiai felelősséggel, zöld gondolkodással, így célunk az volt, hogy az EKF programsorozat során minimalizáljuk a felesleges környezetterhelést. Éppen ezért ajánlottuk közönségünknek a közösségi közlekedés igénybevételét és közlekedési partnereinkkel tettünk

is azért, hogy ezt minél többen vehessék igénybe, így például nagyobb rendezvények idején a programokhoz igazodó menetrenddel, több járáttal. A repohár használata is elterjedt lett például fesztiválokon és a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségét is egyre több rendezvényen biztosítják a szervezők.

Ráadás szemponyunk pedig a bevonási, önkéntesekkel megvalósuló dimenzió volt, hogy az itt élő, dolgozó, tanuló emberek magukénak érezzék az EKF programot és aktív részesei legyenek az eseményeknek. Önkénteseink – a Ragyogók – létszáma túllépte az ötszáz főt.

Mindezek megvalósításért meghatároztuk azokat a követelményeket, amelyeket a VEB2023 EKF program ideje alatt minden, az EKF-hez kapcsolódó eseményen és helyszínen figyelembe vettünk és használtunk, programszervező partnereinket is kérve, hogy építsék be rendezvényeinkbe, projektjeinkbe alapelveinket. Azt is fontos feladatunknak tartottuk, hogy partereinkkel kialakítsunk egy olyan tudástárat és eszközrendszert, mellyel egyben szemléletet is formálunk Veszprémben és a régióban. Hogy horizontális céljaink hogyan működnek a gyakorlatban és hogyan kell esetleg korrigálni a megvalósítást, arról kontrollcsoportunk – az Élménybiztosok – adtak folyamatos visszajelzést. Ők voltak azok, akik – az ország minden tájáról érkezve – lehetőséget kapnak arra, hogy részt vegyenek programjainkon, bepillantassanak a kulisszák mögé is, és elmondhassák véleményüket látogatóként, hogy aztán a programok szervezői még inkább közönségbarát módon tudják alakítani az eseményeket.

HORIZONTÁLIS ELVEINK

A KULTÚRA SOKSZÍNŰ ÉS MINDENKIÉ

Mi lehet a művészet küldetése a gyönyörködtetésen túl? Miként válhat a kultúra a társadalmi integráció, a közösségfejlesztés, a szolidaritás élő eszközévé? Hogyan szólhat a kultúra mindannyiunkhoz? Ezekre az izgalmas kérdésekre kerestük a választ a Socio Summit konferencián.

Tiéd a tér -Kultúra és együttműködés címmel rendezte meg a Kőszegi Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete (FTI-iASK) és a Semmelweis Egyetem Szociális Vezetőképző Tudásközpontja a II. Nemzetközi Szocio-Kraft Konferenciát 2023. novemberében.

A konferencián kiderült, hogy a szociális szolgáltatások területe hogyan képes a kooperáció és a reziliens működés fejlesztésére a kultúra eszközeinek használatával. Az előadók hivatásuk legjavát hozták el a hallgatóságának, a különböző tudományterületek képviselői kerekasztal-beszélgetéseken a legfrissebb kutatási eredményükről adtak számot.

A két nap alatt többek között olyan érdekes témák szerepeltek az előadások sorában, mint hogy milyen is a kreatív szociálpolitika, hogyan lehet a kultúra mindenkié és hogyan lehet újrapozicionálni a művészetet. A résztvevők felfedezték a várost, átélhették, milyen egy érzékszervi séta, együtt alkottak ép és fogyatékkal élő művészek, s mindezek mellett előadásokon és workshopokon került középpontba a hang és a zene, a képzőművészet, költészetterápia.

A szervezők célja az volt, hogy a kutatók és kutatóintézetek, tudományos csoportok később hálózatos működésben folytassák a szakmai diskurzust.

A szervezők:

Kőszegi Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete

A kvantumfizikától a zene- és képzőművészetig a tudomány világának legtávolabbi szegleteit összekapcsoló transzdiszciplináris kutatóközpont. Aktívan foglalkozik a jelenkor Európáját érintő történelmi, társadalmi és politikai kérdésekkel, meghatározó közéleti szereplők széles körének tesz szakpolitikai ajánlásokat. Nemzetközi kutatási és ösztöndíjprogramjai révén a kiválóságot tartja szem előtt a kutatás, képzés és stratégiai gondolkodás terén. Ösztönzi a magyar egyetemek, kutatóközpontok és önkormányzatok közti regionális együttműködést, miközben egy folyamatosan fejlődő nemzetközi kutatóközpont-hálózat tagja.

iASK Szocio-Kraft kutatócsoport

A kőszegi Felsőbbfokú Tanulmányok Intézetének kiemelt projektje a „Kreatív város – fenntartható vidék (KRAFT)” program, ami egy innovatív, integrált, regionális fejlesztési koncepció. A siker zálogaként fogalmazódik meg egy adott térség gazdasági, önkormányzati és akadémiai szereplőinek összefogása, együttműködése, a társadalmi folyamatokban az innovatív, a fenntarthatóságot biztosító modellek kidolgozása a mindenki számára elérhető és elérhető környezet megteremtése. Tevékenységének fókuszában a társadalmi folyamatokban meglévő erőforrások

feltárása, a szociális ellátások és szolgáltatások feltérképezése és ezek rugalmas működési mechanizmusa áll.

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar

A természettudományok és társadalomtudományok határterületén dolgozó intézetek alkotta EKK a társadalomtudományokat helyezi a középpontba, de integrálja az interdiszciplináris, határterületi képzéseket is. Képzési filozófiájában, fejlesztési stratégiájában a tapasztalati alapon történő tanítás elveit és gyakorlatait alkalmazza. Széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkezik, s jelentős szerepet vállal a hazai szociális vezetőképzésben.

Szociális Vezetőképző Tudásközpont

Küldetése, hogy a szociális szolgáltatási szektor számára friss, innovatív, újragondolásra és együttműködésre sarkalló impulzusokat adjon, ezáltal hozzájáruljon annak folyamatos fejlődéséhez. Olyan tudományos aktivitásokban hisznek leginkább, amelyek kézzelfogható inputokat képesek adni a gyakorlat számára is, ezért kutatásaik eredményét törekednek módszertani és egyéb támogatások formájában is hasznosítani. a szakmai hálózatok számukra kimeríthetetlen erőforrást jelentenek, melyek fejlődésére nemcsak szakmai, hanem közösségi folyamatként is tekintenek.

10 HÓNAP – 10 KIHÍVÁS

Készülve 2023-ra, kihívásokat is magunk elé állítottunk. Összefogtunk Veszprém kulturális intézményeivel, hogy együtt, egységesen készülhessünk fel az Európa Kulturális Fővárosa programévre.

Ahhoz, hogy lássuk, hogy milyen feladatok szükségeseek ahhoz, hogy a veszprémi kulturális intézmények még magasabb szintű felkészültséggel kezdjék a 2023-as esztendő, egy átfogó helyzetértékelést végeztünk.

A Kihívásban részt vevő intézmények:

Agóra Veszprém Kulturális Központ, Kabóca Bábszínház, Laczkó Dezső Múzeum, Művészetek Háza Veszprém, Pannon Várszínház Színművészetfejlesztési Nonprofit Kft., Veszprémi Petőfi Színház, Veszprémi Érsekség, Veszprémi Programiroda Rendezvényszervező és Kulturális Kft., Veszprémi Turisztikai Nonprofit Kft., Veszprémi Állatkert – Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.

2021 őszén történt meg a turisztikai, látogatóbarát, infrastrukturális audit, az Innotime Hungary Kft. szakmai partnerségével. Erre a helyzetértékelésre alapozva született meg a „10 hónap – 10 kihívás” címet viselő intézkedési csomagunk, melyet 2022. februártól 2022. novemberig következetesen valósítottunk meg az intézményekkel összefogva, minden hónapban egy-egy fejlesztendő témára fókuszálva.

Horizontális elveinkkel összhangban többek között olyan célokat tűztünk ki, mint hogy a városnak és minden résztvevő intézménynek legyen fenntartható turizmust támogató programja, akcióterve; minden célközönség számára elérhetővé váljon a turisztikai kínálat nyelvi és fizikai akadályok nélkül, azzal együtt, hogy Veszprém

vonzó legyen speciális igényű egyéni vendégek és csoportok – többek között fogyatékossgal élők, a családosok, valamint a kerékpárral, kutyaival érkezők számára is.

A kihíváshoz, azaz a fejlesztendő területekhez tartozott többek között az intézményi attrakció- és kapacitásfejlesztés, a szemléletformálás, a tudásmegosztás erősítése, az online felületek és a jegyértékesítés modernizálása, a látogatómenedzsment, fenntarthatóság és akadálymentesség, valamint az intézményekben dolgozók nyelvi készségeinek fejlesztése, erősítése. Képzéseket és szakmai találkozokat, kapacitásfejlesztési és szemléletformáló eseményeket is szerveztünk, hiszen az is fontos célunk volt, hogy az intézmények még jobban ismerjék egymás működését, kínálatát, s egyediségük megtartásával, ám szoros együttműködésben, közös elvek alapján dolgozzanak együtt 2023-ban, majd azon túl is, hiszen a programévünk sikerét megalapozó fejlesztések hosszú távon is pozitívan befolyásolják Veszprém városmarketingjét, turizmus terén felmutatott eddigi sikereit.

A kihívás természetesen ezen túl is folytatódik, hiszen hosszú távon is az a cél, hogy kisebb reflektorfényben, erősödő versenyben is helyt tudjon állni a város az európai turisztikai piacon, mint Magyarország egyik meghatározó kulturális turisztikai desztinációja.

A „10 hónap – 10 kihívás” világszerte ismert és elismert lett. Komplex, városi szintű integrált turisztikai szolgáltatásfejlesztési modellünket 2023. októberében díjazták Tallinban, a Green Destinations nemzetközi szervezet éves világtalálkozóján és bekerült a nemzetközi TOP100 fenntarthatósági sikersztori közé.

FENNTARTHATÓSÁGI TIPPEK

Mérd meg, amit lehet!

Minimalizáld az egyszer
használatos műanyagokat!

Biztosítsd a szelektív
hulladékgyűjtést!

Válassz alternatív
közlekedési formát!

Biztosíts speciális
étkezési lehetőségeket!

Gondoskodj az
akadálymentesítésről!

Biztosíts ingyen ivóvizet!

Figyelj a családokra
és a gyerekekre!

Vonj be önkénteseket!

Mutasd be a helyi
értékeket!

ÖNKÉNTESSÉG

EGY RAGYOGÓ CSAPAT

Elsőként megfogalmazott céljaink között volt az a vágy, hogy maradandót alkossunk az önkéntesség területén: már a kezdetektől segíteni szerettünk volna abban, hogy a veszprémi és a régióban élő lakosok bekapcsolódhassanak a VEB2023 EKF eseményeibe, továbbá, hogy a környéken tevékenykedő szervezetek megismerjék az önkéntesség kultúráját.

Ennek érdekében a VEB2023 EKF törekedett arra, hogy minél több önkéntes érkezzen Veszprémbe a régióból és akár külföldről is. A programba regisztrált önkéntesek célszáma 500 fő volt, melyet a 2023-as év végére el is értük mintegy 501 regisztrált önkéntessel. Veszprém és a Bakony-Balaton Régió lakosságának bevonása így az önkéntes programmal még szélesebb körben valósulhatott meg. 2023-ban összesen 122 önkéntes vett részt az eseményeken összesen 3243 órában, így váltak úde színfoltjává a kulturális évad programjainak.

Az Európai Szolidaritási Testület programjai adták a VEB2023 EKF nemzetközi önkéntes tevékenységének gerincét. Az ESC lehetővé tette, hogy összesen 90 külföldi fiatal töltsön el hosszabb-rövidebb időt Veszprémben és a régióban. Az önkéntesek aktívan támogatták a VEB2023 EKF programjait és a szervező csapat munkáját is. Az önkéntesek közül többen érkeztek Veszprém számára

kiemelten fontos városokból, például a testvérváros Tartuból, illetve Újvidékről, Ouluból, Bodø-ból és Temesvárról is. Ennek köszönhetően a közösségek szintjén is erősödött a nemzetközi kapcsolat.

„Több meghatározó élménnyel is gazdagodtam az önkéntes programnak köszönhetően. Az önkéntesek menedzsmentjének egyik különlegessége volt, hogy nagyon széles korosztály jelentkezett, így a gimnazistáktól kezdve egészen a nyugdíjasokig rengeteg értékes embert ismerhettünk meg. Az önkéntesek körében a hangulat mindig kötetlen volt, hiszen akik önkéntes tevékenységre jelentkeznek, azok mindig nagy lelkesedéssel állnak a feladatokhoz. A különböző személyiségek sokszínűségét emelte a nemzetközi fiatalok érkezése, akik összesen 23 országból látogattak el Veszprémbe. A legjobb élményem az volt, amikor az EKF évad Ragyogj! Nyitóeseményének egyik jelenetekor az önkénteseink is a színpadon lehettek a sárga „Ragyogós” felszerelésükben. Ezen az eseményen közel 100 önkéntesünk segítette a megnyitó zavartalan lebonyolítását és igazán méltó kezdete volt a 2023-as programkavalkádnak!” – emlékezett vissza Szendrei Virág Zsófia, az önkéntes program koordinátora.

“2022-ben a VEB2023 EKF segítségével lehetőségem volt 10 hónapot eltölteni Tartu városában, ami 2024-re nyerte el az Európa Kulturális Fővárosa címet. Nemzetközi önkéntesként segítettam az észt csapat munkáját és közben rengeteg élményre és tapasztalatra tettem szert. Felfedezhettem egy új kultúrát, megismerhettem a finn-ugor nyelvcsalád egy másik ágát, gyönyörű helyeken járhattam és emellett sok barátot szereztem.

Az önkéntesség és a nemzetközi önkéntesség számos fejlődési lehetőséget jelentett a számomra – szakmai és személyes értelemben egyaránt. Egyedül élni egy idegen országban megannyi kihívás elé állított, amelyeket leküzdve egy sokkal érettebb és talpraesettebb emberként térhettem haza. A kint végzett önkéntes tevékenység során rengeteg olyan tapasztalatot szereztem, amit itthon hasznosítani tudtam, többek között ennek is köszönhetem, hogy 2023-ban a VEB2023 EKF csapatát erősítettem.

Életem legnagyobb kalandjának tartom ezt az időszakot. Mindenkinek szívből ajánlom, hogy éljen ezzel a lehetőséggel!” – osztotta meg gondolatait Eck Izabella, önkéntes.

2020 óta a “Ragyogók” önkéntes csapat működésének köszönhetően a lakosok is magukénak érezhették a VEB2023 EKF program kiemelt kulturális eseményeit, amelyek hatással vannak a város és a régió további életére. Fontos célunk volt, hogy az önkénteseket fogadó szervezetek tudatosabban, szervezettebben végezzék munkájukat és 2023 után is egy olyan szemlélet,

gyakorlat maradjon fent, amely mind a régióban működő szervezetek, mind az önkénteskedni vágyó lakosság számára hasznos.

Az önkéntes program egyik további célja a Veszprém–Bakony–Balaton régióban egy tartós és jól működő, online önkéntes-menedzsment rendszer kiépítése volt. Ez több mint másfél éves fejlesztés után indult útjára, és az online.helloragyogok.hu weboldalon érhető el. A rendszer lehetővé teszi a régióban működő szervezetek és projektek számára, hogy hosszú távon is megbízható szakmai keretek között kezelhessék önkénteseiket. A weboldalon a fogadó szervezetek közzétehetik és hirdethetik saját projektjeiket, amikhez önkénteseket keresnek. Emellett az önkéntesek és a régiós partnerek is regisztrálhatnak a felületen, így egy közösségi platform jön létre, ahol az aktív önkéntesek könnyen megtalálhatják a kulturális eseményeket és az önkéntességet támogató szervezeteket.

A Ragyogók önkéntes csapata a jövőben is számos kulturális eseményen nyújt segítséget. A VEB2023 EKF támogatásában létrejött egy Önkéntes Hálózat is, Somogy, Veszprém és Zala megye hat civil szervezetének csatlakozásával, és tervezik tevékenységüket ezután is folytatni, lehetőséget biztosítva további szervezetek csatlakozására. A hálózat célja, hogy képviselje az önkéntes munka értékét a régióban.

ÖNKÉNTESSEG SZÁMOKBAN

501 regisztrált
önkéntes
(összesen 2021-től)

90 külföldi önkéntes
23 európai országból
(2023-ban)

3243
önkéntes óra
(2023-ban)

122 aktív
önkéntes
(2023-ban)

27 esemény
(2023-ban)

FENNTARTHATÓSÁG

MÍG A MÁNAK ÉS AZ ÉLMÉNYEKNEK ÉLÜNK, GONDOLJUNK A JÖVŐRE IS!

Fenntarthatósági kérdések

A fenntarthatóság egy olyan fogalom, melynek megvalósulásáért mindenki tud tenni: egyszerre jelent feladatot, de egyben lehetőséget is a rendezvényszervezőknek és a látogatóknak egyaránt.

„Életem legizgalmasabb élményei közé tartozik, hogy az EKF kulturális-társadalmi kísérletben vehettem részt, ahogy a méltán népszerű régióknak szintlépéséhez igyekeztünk hozzájárulni az EKF csapatával” – mondja Kanizsai-Nagy Dóra, a VEB2023 EKF monitoring referense.

Monitoring referensként feladatom megfigyelni és kimutatni, hogy az EKF program milyen sikerrel járul hozzá a város hosszútávú stratégiáihoz, hiszen az egyik fő célunk a helyi életminőség javulásának elősegítése volt.

Balatoni otthonomból a tél kivételével kerékpárral közlekedem a veszprémi munkahelyemre, zord idő esetén pedig közösségi közlekedéssel. Így személyesen is fontosnak tartottam, hogy hozzájáruljak a környezeti fenntarthatósági stratégiánk, így a zöld mobilitási programunk kialakításához is.

A közösségi közlekedési partnereinkkel való együttműködésnek köszönhetően pedig elindítottuk a gyorsan népszerűvé váló EKF 2023 vonatjegyet, mellyel az ország minden területéről érkeztek hozzánk látogatók a kiemelt eseményeink alkalmával. Szintén nagy öröm volt látni a V-Zene-Busz éjszakai járaton vagy a bakonyi vasútvonalon zenélő helyi és külföldi művészeket, akik életreszóló élményekkel gazdagították az utazókat, az utcazenészekkel közös V-Bikeos városnézéseket. Kiváló tapasztalatokat szereztünk a kulturális programokhoz kapcsolódó igényvezérelt adatlapú menetrendtervezéssel, öröm volt látni a Gyárkert koncertek után Volánbusszal hazatérő koncertlátogatók tömegeit a buszpályaudvaron. Mindezek nem csak pillanatnyi megoldást jelentettek a tömegek biztonságos és környezetbarát hazajuttatására, hanem hosszútávon is hozzájárulnak a jobb életminőség megteremtéséhez.

Az adatelemzések kimutatták, hogy már egy év alatt is, a megnövekedett forgalom ellenére 2023-ban összesen 16 ezer fa éves széndioxid megkötési képességével azonos

mennyiségű CO₂-t takarítottak meg azon látogatóink, akik zöld közlekedési eszközökkel érkeztek Veszprémbe.

Arra biztatok mindenkit, hogy csodálatos régióink ökológiai egyensúlyának megőrzése érdekében mindannyian tegyünk meg a tőlünk telhetőt a jövőben is.”

Prioritásaink között szerepelt az a törekvés, hogy minden eseményünk környezetileg fenntartható legyen, azaz a programok mindegyikén minimalizáljuk a felesleges környezetterhelést, a rendezvényeket az ökológiai felelősség és a zöld dimenzió figyelembevételével szervezzük.

Ahhoz, hogy Veszprém és a régió e téren fokozatosan fejlődjön, az EKF Programban részt vevő pályázóinkat arra kértük, hogy a négy horizontális prioritás közül minimum kettőben tegyenek vállalásokat. Ám volt egy fontos kritériumunk: amennyiben a megvalósítani tervezett projekt rendezvény vagy fesztivál volt, akkor a kettő kötelező vállalásból az egyiknek a környezeti fenntarthatóságnak kellett lennie.

A minél jobb megoldások érdekében javasoltuk, hogy minden programnál legyen egy személy, aki felelős a horizontális intézkedésekért, s akinek feladata, hogy koordinálja azokat az intézkedéseket, melyek elősegítik a környezetterhelés csökkentését, és adatokat gyűjtsön a megvalósítás eredményeiről.

Csakúgy, mint a többi horizontális alapelvünket ezt a dimenziót is úgy terjesztettük el régiószerte, hogy

oktatással, konkrét javaslatokkal, jó gyakorlatok ismertetésével segítettük programszervező partnereinket, s pályázóinktól kértük is, hogy ezeket is építsék be feladataik közé, lehetőség szerint minél többet valósítsanak meg mindezekből. Célunk volt, hogy olyan felelősségteljes iránynt mutassunk egy környezettudatosabb programfejlesztéshez, rendezvényszervezéshez és szervezeti működéshez, amelynek hatása hosszú távon is érezhető lesz a régióban. A következő fejezetben konkrét példákat is mutatunk a zöld rendezvényszervezésről, de szólni szeretnénk a fenntarthatóság más területeiről is.

A gazdasági fenntarthatóság szellemiségében mindvégig célunk volt, hogy olyan fejlesztéseket valósítsunk meg, melyek segítik a régió modernizációját, mindezt oly módon, hogy azok hosszú távon is a régió környezeti és gazdasági érdekeit is szolgálják.

A társadalmi fenntarthatóság is fontos szempont, hiszen környezeti fenntarthatóság nincs társadalmi fenntarthatóság nélkül.

A programév elmúltával is szeretnénk, ha a 2023-as Európa Kulturális Fővárosa program hosszú távon fennmaradna. Ezért vontuk be a közösséget projektjeinkbe, aktivizáltuk és bátorítottuk arra, hogy a lehető legtöbbet hozzák ki magukból és programjainkból.

ÖNFELEDT FESZTIVÁLOZÁS – KÖRNYEZETKÍMÉLŐ MÓDON

Kikapcsolódás és zöld gondolkodás, fesztivál és környezetvédelem, utazás és tiszta levegő – ez csak néhány összefüggés, amelyekre fontos gondolnunk Földünk, régióink, saját jövőnk és a jövő generációinak érdekében. Bizony sokszor nem könnyű megtalálni az összhangot rendezvényszervezőként és látogatóként sok igény és szempont között, de azért nem lehetetlen.

Kiemelt célunk volt – már a kezdetek kezdetén, az Európa Kulturális Fővárosa programévre készülve is – hogy az események során figyelmet és védelmet kapjon a természet és környezetünk védelme. Ezt a gondolatot intenzíven terjesztettük el már a felkészülés éveiben is Veszprémben és a Bakony-Balaton régióban, természetesen partnereinkkel közösen.

Terjesztettük és mélyítettük a zöld gondolkodást
Közösségi közlekedés, szelektív hulladékgyűjtés, repoharak, törekvés a hulladékcsökkentésére, újrahasznosított anyagból készült mörccs termékek – ez

csak néhány kulcsszó abból a sokrétű lehetőségből, melyeket a fenntarthatóság érdekében tehetünk.

Célunk az volt, hogy irányt mutassunk egy környezettudatosabb programfejlesztéshez, rendezvényszervezéshez és szervezeti működéshez, aminek hatása reményeink szerint hosszú távon is érezhető lesz a régióban. Mentorálási alkalmakat is biztosítottunk partnereinknek, megismertettük őket a lehetőségekkel és jó gyakorlatokkal. Mindezek mellett meghatároztuk azokat az általános, minden területre kiterjedő vállalásainkat, melyeket a Veszprém-Balaton 2023 Zrt. által előkészített és megvalósított, valamint a koprodukcióban létrejövő programok során egyaránt betartottunk.

Zöld rendezvénytechnikai fejlesztéseket támogattunk, melyek 2023 után is hozzájárulnak a régió rendezvényeinek fenntarthatósági törekvéseihez.

Példamutató konkrétumok

A Romkoncertek közönségét mindig arra kértük, hogy hozzanak maguknak ételt és italt, így környezetkímélő módon volt egyben minipiknik is az esemény. De arra is felhívtuk a figyelmet, hogy ne szemeteljenek. Nagy örömünkre soha, egyetlenegy darab szemetet sem kellett összeszednünk a programok után.

A repoharakat igen megkedvelte a közönség, a rendezvényszervezők, vendéglátóhelyek is egyre több helyszínen biztosítják ezeket. a közösségépítést és a környezettudatosságot ötvözve emlékezetes kezdeményezésünk volt a repohár ötletpályázat, amelyen olyan pályázatokat vártunk, melyek meggyőző ötleteket, fogalmakat, gyakorlatokat és az együttélés vízióit jelenítik meg, reménytelni kilátásokat kínálva az éghajlatváltozás, az erőforrások megtakarítása, az ökoszisztéma helyreállítása, a vízvédelem és a biológiai sokféleség témájában.

A zero waste szemlélet, az újrahasznosítás jegyében webshopunk merchandising kínálatában olyan egyedi kézi- és övtáskák, hátizsákok, neszeszerek és tolltartók közül is lehet válogatni, amelyek programjaink molinójából készültek.

Eseményeink környezeti terhelésének csökkentése céljából nagy gondot fordítottunk a hulladékmegelőzésre, az anyag és eszközbeszerzéseink során a körkörös gazdasági modell értékeit képviseltük beszerzési folyamataink során is érvényesítettük a környezeti szempontokat, s különös figyelemmel fordultunk a rendezvény helyszínek természeti értékeinek megóvása felé. A közösségi közlekedés használatára ösztönöztük látogatóinkat, hiszen így mindenki tehet azért, hogy csökkenjen a CO2 kibocsátás általi környezetterhelés.

Partnerségben a Pannon Egyetemmel

Fenntarthatósági törekvéseinkben egyik legfontosabb partnerünk a Pannon Egyetem volt. Sigmond Eszternek, az intézmény munkatársának egyik kutatási területe a fenntartható fesztiválok működése, ezek társadalmi, gazdasági hatása – őt kérdeztük tapasztalatairól.

„A környezettudatos viselkedés elterjesztése fontos feladat volt a rendezvényszervezők és a látogatók körében egyaránt. Úgy tapasztaltam, hogy az már beépült a köztudatba, hogy újrahasználatos eszközöket használnak a vendéglátásban, figyelnek az energiatakarékosságra, biztosítják a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségét, ivóvizet. Mindezek mellett a társadalmi fenntarthatóság is nagy hozadéka volt a programévnek. a zöldítés, az egységes elvárások és módszerek, a közösségi, régiós összefogás az itt élőknek egyfajta identitástudatot és büszkeségérzetet is adott.,,

A jó gyakorlatokat sokan örömmel fogadták, de azt is hozzá kell tenni, hogy sok programszervező számára nagy fejtörést okozott, hogyan tudja ezeket összehangolva a pénzügyi forrásokkal és a gazdasági (bevételi) elvárásokkal, a megtérülés ideális idejével. Mindezekkel együtt abban mindenki egyetért, hogy fontos figyelni a fenntarthatósági szempontokra.

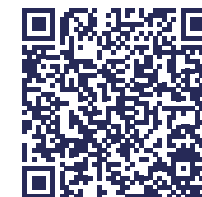
„Mindenhonnan halljuk, hogy az elmúlt évtizedekben sokszor túlzó módon fogyasztottuk természeti erőforrásainkat és károsítottuk környezetünket – ezek hosszú távú káros következményeit most kezdjük látni. Azt gondolom, hogy mindegyikünk, minden egyes ember felelőssége a takarékoság, a megfontoltság és egyfajta kifelé figyelés. Jó lenne átfogóbb szemlélettel, nagyobb távlatokban szemlélnünk a világot, megpróbálva túllépni a saját érdekeinken. Azt hiszem, az a legfontosabb, hogy olyanokat üzzünk ki és valósítsunk meg, amelyek nem csak a saját érdekeinket szolgálják, nem csak nekünk előnyösek, hanem a tágabb környezetünknek

is, térben és időben és itt már a következő generációkra is gondolok. Így látjuk át a természeti, a társadalmi és a gazdasági környezetet, melyeket a fenntarthatóság három alappilléreinek tekintünk. Így teremtjük meg az egységet, így tudunk fennmaradni, így tudunk egymással szimbiózisban élni” – vallja Sigmond Eszter.

Rendezvényszervezőknek ajánljuk:

Úton a fenntarthatóság felé – ajánlások rendezvényszervezőknek

18 tipp a fenntartható rendezvényszervezéshez kézikönyv

FENNTARTHATÓSÁGI EREDMÉNYEINK

46000 repohár

CO2 kibocsátás: 3%-kal kisebb 2023-ban, mint 2022-ben

Közösségi közlekedés: a látogatók 35,9% élt vele

22 ivókút

1 fa = 25 kg széndioxid megkötése/év, mi 16000 fa munkáját értük el

LÁTOGATÓBARÁT SZEMLÉLET

MINDEN LÁTOGATÓ EGYARÁNT FONTOS!

Látogatóbarát rendezvény. Első olvasatra talán furcsának tűnhet, hogy miért kell ezzel külön foglalkozni, hiszen minden rendezvényt a közönség kedvéért szerveznek. Ám rácsodálkozhatunk, hogy mennyi lehetőséget és feladatot rejt e kifejezés.

A látogatóbarát dimenzióban azt a célt tűztük ki magunknak és kértük programszervező partnereinktől, hogy lehetőség szerint mindenki számára vonzóak, hozzáférhetőek, élhetőek, komfortosak és élményeket adóak legyenek a rendezvények, tehát a fogyatékosággal élő személyek és családtagjaik, az idősek és a kisgyerekes családok, illetve a magyar nyelvet nem beszélő külföldi vendégek is megtalálják kikapcsolódási lehetőségeiket eseményeinken.

Ötleteket, javaslatokat is adtunk pályázóinknak, milyen módon könnyíthetik meg a közönség életét a programokon. A helyszín megtalálását, a parkolást, az egyes rendezvények, helyszínek és szolgáltatások létét helyszínleírás és térképes ábrázolás segíti. Az akadálymentes lehetőségek megteremtése is fontos szempont, a mozgásukban korlátozott, hallás- és látássérült, szellemi fogyatékkal élő embertársaink számára. a kisbabával érkezőknek a baba-mama szoba, pelenkázó fontos helyszín, s a kisgyerekek magasságához illő illemhely is kedvező megoldás. Az ikonok használata megkönnyíti a tájékozódást idősek, nehezebben látók, de magyarul nem beszélő külföldiek számára is, a zajtompító fültokok is a látogatók komfortérzetét és nem utolsó sorban egészségét segítik.

Mindezeket és hasonló jó gyakorlatokat, lehetőségeket pályázati útmutatónkban is ismertettünk és hogy minél inkább elterjedjen a látogatóbarát szemlélet a régióban, minősítettük is pályázóinkat.

Hogy mindezeket hogyan fogadták programszervező partnereink és hogyan valósultak meg a gyakorlatban, arról Forró Krisztinát kérdeztük, aki vezető projektmenedzserként dolgozott a VEB 2023 EKFCsapatában, hogy hosszú távú közösségfejlesztéssel erősítse az Európa Kulturális Fővárosa (EKFC) Programsorozatot, az esélyegyenlőségre, a családbarátságra, és a környezeti fenntarthatóságra fókuszálva. „A látogatóbarát dimenzió alatt azt értettük, hogy mindazok, akiket érdekel egy adott program, azok számára lehetséges legyen a részvétel. Ez a látogatói csoport elég széles skálát fedhet le. a programok tervezésekor mindig megvizsgáltuk, hogy kik a célcsoportjaink, kiket érdekelhet az adott esemény. Az 'atipikus célközönséget' képviselő szervezetekkel átbeszéltük, hogyan érdemes akadálymentesíteni; megvizsgáltuk mekkora ráfordítás az, hogy minden elérhető legyen mindenki számára, s gyakran felismertük, hogy sokszor hatalmas energia-, idő- és forrásigényűek ezek a fejlesztések, különösen a több napos, több programot kínáló rendezvények kapcsán. Ezért érdemes célzott programokat az az iránt érdeklődő közönség számára akadálymentesíteni. Mondok konkrét példákat: egy festménykiállítás, a színeket ugyan tudjuk érzékeltetni egy vak látogató számára, de sokszor izgalmasabb lehet számukra egy tapintható szobortárlat, egy gasztronómiai vagy egy zenei program.

Fontos, hogy ha egy rendezvényen filmeket vetítenek, akkor a hallássérült emberekre gondolva feliratos verzióban lehessen ezeket nézni, de itt is fontos, ha sok filmről van szó, hogy tudjuk, mik azok a típusú filmek, amik jobban lekötnék egy születésétől fogva siket nézőt, s mik azok, amik kevésbé. Egy közönségtalálkozóra, előadásra,

Figyeljünk egymásra és a környezetünkre!

Családbarát kezdeményezéseink

Baba-Mama sarok a Szabadság tér 2. szám alatt

- Parkold le a babakocsit, próbáld ki a babahordó kendőt!
- Zajtompító fültok kölcsönözhető gyerekeknek
- Nyugodt és csendes tér a szociális szolgáltatáshoz

Környezetbarát kezdeményezéseink

- Használj újrahasznosított papírt!
- Válassz újrahasznosított anyagból készült termékeket!
- Keresd a zöld csillagot a Kossuth utcán!
- Szelektíven gyűjtsd a munkánkat te is!

VEB 2023
Európa Kulturális Fővárosa

kerekasztal beszélgetésre vagy akár koncertre is jelnyelvi tolmácsot érdemes hívni, ő az, aki az élő szót fordítani tudja a jelnyelvet beszélő siketeknek. Jó példa és meghatározó emlék a Gyárkert jelnyelvi tolmácsolt koncertjei.

Valljuk be ez nehéz terep; előfordultak olyan esetek, hogy a szervezői oldalról, pénzügyi szempontokat figyelembe véve volt az az érv, hogy egy vagy néhány kerekesszékkal közlekedő vendég számára nem éri meg rámpát kiépíteni. Ilyenkor mindig szükség volt a szemléletformálásra, rávilágítani arra, hogy (amellett, hogy a kultúrához való egyenlő esélyű hozzáférésnek alapvető jognak kellene lennie) nem csak a mozgáskorlátozottaknak megoldás a rámpa, hiszen ezzel elérhetővé tesszük a bejutást a babakocsival érkezőknek, a csípőprotézissel élőknek, a nehezebben járóknak, idősebbeknek, így még több embert vonzanak a programok, sőt gyakran teljesen egészséges embernek is kényelmesebb bejutni egy akadálymentesített területre.

Mivel látjuk, hogy néha tényleg nem megoldható egy védett régi épületet beton rámpával akadálymentesíteni, ilyenkor jöhetnek alternatív megoldások, például egy mobil rámpa; vagy programok, előadások esetén a feliratozás helyett praktikusabb és olcsóbb megoldás lehet a jelnyelvi tolmács. Még mindig nagyon sok munka van a látogatóbarát szemlélet elterjedése és mélyítése kapcsán, de nagy örömmel mondhatom el, hogy szép eredmények születtek, hála a velünk együtt dolgozó érdekvédelmi szervezeteknek.”

Forró Krisztina, elmondta azt is, hogy sok kedvező visszajelzés érkezett mindazoktól, akik korábban nem tudtak részt venni kulturális eseményeken, és az is nagy öröm, hogy ha egyelőre kis mértékben is, de érezhető a szemléletformálás eredménye.

„Én azt vállaltam az EKF-nél, hogy képviselem az esélyegyenlőséget, mely mindig is központi kérdés volt a családom és az én életemben is, noha közgazdász végzettségű vagyok. A látogatóbarát szemlélet alkalmazása és elterjesztése mellett a munkám részévé vált az önkéntesség és a környezeti fenntarthatóság területe is. Napi szinten megtapasztaltam, hogy ezek mennyire összefüggnek egymással és milyen fontos szerepük van az életben – és az én életemben is. Az lett a mottóm, hogy “látogató- és környezetbarát programokat és kultúrát mindenkinek”, hiszen ebben a változó és egyre frusztráltabb világban nagyon fontos az egymásra és a környezetünkre való odafigyelés” – vallja Forró Krisztina.

Koncertélmény és közösségi tér – Látogatói visszajelzések a Gyárkertről

A veszprémi Gyárkert közönsége körében felmérést végeztünk, melyben látogatóbarát és környezetbarát szempontok szerint is kérdeztük véleményüket.

A Gyárkert koncertjeire leginkább többekkel együtt érkezett a közönség. a látogatók jellemzően 2-5 fős társaságban jelentek meg, de volt, hogy 45 fős csoport is részt vett egy rendezvényen. Legtöbben autóval éreztek, 43 %-ban egy gépjárműben többen ültek. A vendégek 30 %-a gyalog érkezett, a közönség 17 %-a busszal, 4 %-a vonattal jött.

Négyes skálán (legjobb érték a 4) értékelve a megközelítésre 3.9 pontot kapott a helyszín. A válaszadók 93%-a teljesen elégedett volt a helyszín megközelítésével, viszont sokaknak gondot jelentett az akadálymentesített közlekedés, ezt átlagosan 2,7-re értékelték, bár a többség – a vendégek 59%-a egyetért azzal, hogy akadálymentesített volt a helyszín.

A résztvevők 70%-a úgy véli, hogy a rendezvényhelyszín gyerek és családbarát, ezt a szempontot 3,4-re

értékelték. A látogatók 71%-a szerint teljesen könnyű volt a Gyárkertről előzetesen tájékozódni. A négyfokú skálán 3,6-ra értékelték ezt.

A látogatók elegendőnek tartották a szemetesek számát a helyszínen. Átlagot tekintve 3,3 értéket adtak arra a kijelentésre, hogy a hulladékot mindig a megfelelő helyre tudják dobni, elegendő mennyiségű szemét és szelektív szemetes van, ehhez a válaszadók 61%-a a legmagasabb értéket adta.

A koncerteken egyre nagyobb arányban lehet megújuló lebomló/tartós eszközökkel találkozni (57%), ugyanakkor még mindig jelen vannak az eldobható műanyag eszközök.

A válaszadók 17%-a említette, hogy találkozott nem lebomló műanyag eszközökkel. Átlagot tekintve 2,9 értéket kapott az az állítás, hogy csak lebomló vagy tartós eszközökkel (repohár, tányér, evőeszköz, szívósál) találkozom, egyszer használatos műanyaggal nem.

A jövőben a szervezők már kezdenek áttérni sokkal környezetbarátabb megoldásokra.

LÁTOGATÓBARÁT SZEMLÉLET

MINIPÁLYÁZATOK

KISEBB TÁMOGATÁS, ERŐSEBB KÖZÖSSÉGEK

Ilyenek voltak a Minipályázatok

Kisléptékű támogatások, azaz kis közösségek nagy lehetőségei – röviden így foglalható össze, mik is azok a Minipályázatok.

„Nagy izgalommal, de még nagyobb hittel, reménnyel és lelkesedéssel láttunk neki a Minipályázat konstrukció előkészítésének. Az előkészítésnél kiemelt célunk volt, hogy minél egyszerűbb pályázati formát (felhívást, adatlapot, beszámoló táblákat stb.) találjunk ki, ne „gyártsunk” feleslegesen papírt, azaz a teljes pályázat online felületen kerüljön kitöltésre, beadásra és elszámolásra. Szerettük volna, hogy azok a kis közösségek is kipróbálják magukat, akiknek még korábban nem volt pályázati tapasztalata.” – mondja Tóth Anikó, a VEB2023 pályázati referense.

„Kérdés volt számunkra, hogy a 350 000 Ft egységtámogatás mire lesz elég, tényleg lesznek, akik ennyi pénzért pályázatot fognak benyújtani, programokat tudnak megvalósítani?

Az élet azt mutatta, hogy igen! Több mint 600 beérkezett pályázat igazolta, hogy van igény a kisléptékű támogatásokra. a programok mellett sok szervezet tudott olyan eszközöket, fellépőruhákat és egyebeket vásárolni, amelyek hosszú távon szolgálják a településükön élőket.

Ami különlegessé tette a Minipályázatokat, az a közösségi döntéshozás. Ami az jelenti, hogy nem szakmai zsűri döntött a pályázatokról, hanem a közösség tagjai. a zsűritagokat előzetes regisztráció után választottuk ki, demográfiai és érdeklődési kör szerinti sokszínűsége törekedve. a beérkezett pályázatokról egy rövid, bemutatót készítettünk. A folyamat során 10-15 ismeretlen embert ültettünk le egy asztal köré, ahol egy tábla és zsetonok segítségével tudtak a zsűritagok szavazni a kedvenc pályázataikra. Érvényesültek szubjektív szempontok, de voltak objektív tények, volt vita, érvek és ellenérvek, rövid indoklások és hosszú magyarázatok, de a végére mindig megszületett a döntés,

meglettek a nyertesek. A korábban ismeretlen emberek igazi csapatként, közös célért dolgoztak. A hangulat mindegyik zsűrizés alkalmával (összesen 8) pozitív volt. Mióta ezt a módszert kidolgoztuk, és alkalmaztuk, megbizonyosodtunk róla, hogy jól működik. Célunk az volt, hogy megismertessük és megszeretessük a közösségi döntéshozást a régióban, legyen az önkormányzat, lakóközösség, oktatási intézmény, vállalkozás, vagy család és merjék bátran használni.

A program során megszerettem mind a pályázatokat, mind a megvalósított programokat. Kívánom, hogy a szervezetek a jövőben hasonlóan színvonalas rendezvényeket valósítsanak meg, erőt merítve a Minipályázat konstrukció sikeréből.”

A Minipályázatok egyszerre volt lehetőség és több szempontból különleges közösségépítő módszer

Kisléptékű támogatások, azaz kis közösségek nagy lehetőségei – röviden így foglalható össze, mik is azok a Minipályázatok. E konstrukcióval több célunk is volt. Az első az edukáció, hogy aki korábban még nem pályázott, egy egyszerű konstrukcióban kipróbálhassa magát, sikerélményhez jusson. A lehetőség hiánypótló is volt, hiszen az egyszerűsített eljárás, valamint az egységtámogatás lehetővé tette olyan eseményekre és eszközökre pályázni, amire más forrásokból a lépték miatt nincs lehetőség. Mindezek mellett az újító döntéshozást is meghonosítottuk: az átláthatóbb, sokszínűbb, hatékonyabb bírálat érdekében a közösségi döntés folyamatának kidolgozása, a módszer gyakorlati alkalmazása és terjesztése is fontos feladatunk volt.

Olyan, művészeti-kulturális vagy helytörténeti értékkel rendelkező közösségi események, tevékenységek támogatását tűztül ki célul, amelyek friss megközelítéssel reagálnak valós, helyi igényekre a színház, zene, képzőművészet, iparművészet,

mozgásművészet, tánc, építészet, kultúrtörténet, helytörténet, népművészet, tájkultúra, ökológia területén. Minden nyertes projekt egységesen 350.000 Ft támogatást kapott, előfinanszírozással. A nyertesekről közösségi döntéshozatalon született határozat. Ezek az események játékos vitafórumok voltak, színes kellékekkel, s az esélyegyenlőség érdekében külön régiós és külön veszprémi zsűri is dolgozott.

A döntési folyamatot moderátor irányította. A pályázatok rövid ismertetése után a kor, nem és az érdeklődési kör szerint kiválasztott zsűritagok véleménye állt össze egy közös döntéssé, objektív szempontok figyelembevételével. Ezek közé tartoztak olyan jellemzők, mint például, hogy üzleti alapon nem, vagy nehezen megoldható projekt, nem napi működési kiadásokat finanszíroz, hanem egy közösség javát szolgálja a pénz, a helyi embereknek szól, a helyi hagyományok átadásáról, lehetőség szerint maradandó, kézzelfogható végeredménnyel jár és hogy tartós közösségépítő szándékkal jön létre.

Amellett, hogy külön kiadvány is készült a Minipályázatokról, a teljes módszertant a pályázatok kiírásától a pályázatok lezárásáig egy részletes útmutatóban (e-book) tervezzük publikálni és eljuttatni minél több önkormányzathoz, civil szervezethez, pályázati döntéshozóhoz, hogy ők is éljenek a közösségi döntéshozatal nyújtotta előnyökkel.

A további érdekességek és a nyertes Minipályázatok itt találhatóak:

MINIPÁLYÁZATOK – KISEBB KÖZÖSSÉGEK SIKERES TÁMOGATÁSA

4 pályázati forduló

9 helyszínen pályázati tájékoztató

8 közösségi döntéshozatali alkalom

600 beérkezett pályázat

101 032 ember életére volt hatással

128 értékelő kérdőív

84 millió Ft támogatás

64 fő zsűritag

240 nyertes pályázat

mini pályázatok

PARTNEREINK

